

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
№ 51-454-01-26
Дата 11.12.2024

12.12.24

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПЕТДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
51-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1, т. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, внасяме проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщения, заедно с мотиви и предварителна оценка на въздействието към него.

Молим, законопроектът да бъде представен за разглеждане и обсъждане по установения ред.

2024 г.

гр. София

Вносители:

Мартин Димитров
Александър Сидимов
Стефана Антонова
Симона Петрова
Свилен Трифонов
Джано Васков
Иван Белчев
МВАТКО Мирчев
Рене Бранков
Любен Иванов
Джамал Шериф

Александр Девиль
Борис и Павел

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПЕТДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПРОЕКТ!

Закон

за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщения

(Обн. ДВ. бр.41 от 2007г., изм. ДВ. бр.109 от 2007г., изм. ДВ. бр.36, 43 и бр.69 от 2008г., изм. ДВ. бр.17, 35, 37, 42, 45, 82, 89 и бр.93 от 2009г., изм. ДВ. бр.12, 17, 27 и бр.97 от 2010г., изм. ДВ. бр.105 от 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.38, 44 и бр.82 от 2012г., изм. ДВ. бр.15, 27, 28, 52, 66 и бр.70 от 2013г., доп. ДВ. бр.11, 53, 61 и бр.98 от 2014г., изм. ДВ. бр.14, 23, 24, 29, 61 и бр.79 от 2015г., изм. ДВ. бр.50, 95, 97 и бр.103 от 2016г., изм. ДВ. бр.58, 85 и бр.101 от 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.7, 21, 28, 77 и бр.94 от 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.17, 47, 74, 94 и бр.100 от 2019г., доп. ДВ. бр.28, 44, 51, 62, 69, 101 и бр.105 от 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.20 от 2021г., изм. и доп. ДВ. бр.15 и бр.32 от 2022г., изм. и доп. ДВ. бр.58 и бр.84 от 2023г., изм. ДВ. бр.41, и бр.79 от 2024г.)

§1. В чл. 226, ал. 1, т. 11, б. „е“ се изменя по следния начин:
„е) за пакетни услуги – условията за прекратяване на пакета или на елементи от него, когато това е приложимо;“.

§2. В чл. 229а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 след думата „безсрочен“ се поставя запетая и се добавят думите „**както и преди едностранно увеличение на цените на месечните абонаментни такси, поради индексация или по други причини,**“.

2. Създава се нова ал. 3 със следното съдържание:

„(3) Всеки договор за електронни съобщителни услуги, различни от междуличностни съобщителни услуги без номера и различни от услуги за пренос при свързване машина-машина, може да бъде прекратен при едностранно увеличение на цените по договора поради индексация или други причини от предприятието с уведомление от крайния ползвател, изпратено не по-късно от един месец след датата на получаване на първата фактура, включваща увеличени цени. Договорът се счита за прекратен от датата на получаване на уведомлението от предприятието.“

3. Досегашната ал. 3 става ал. 4 и думите „на законово основание“ се заличават като разпоредбата придобива следното съдържание:

„(4) Когато краен ползвател има правото да прекрати договор за обществена електронна съобщителна услуга, различна от междуличностна съобщителна услуга без номер, преди края на договорения срок, крайният ползвател не дължи друга компенсация, освен за запазеното субсидирано крайно устройство.“

§3. В чл. 230, ал. 6 след думите „на траен носител“ се поставя запетая и се добавят думите „**който позволява на доставчиците да удостоверяват по всяко време получаването на уведомлението от потребителя.**“

§ 4. В чл. 326а, ал. 3 думите „раздел III“ и запетайките преди и след тях се заличават, а думите „60 000 лв.“ се заменят със „100 000 лв.“.

Вносители:

Мартин Димитров
Александър Сидяков
Елена Димитрова
Сандра Димитрова

Свирли Трофимов

Оршино Оршинов

Иван Бензел

Мвайло Миргов

Лена Борисовна

Любен Иванов

Назми Мирзалиева

Николаев Демис

Борис Петров

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПЕТДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

МОТИВИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщения

I. Причините, които налагат приемането на предлаганите изменения и допълнения

В периода 2010 - 2011 г. мобилните оператори в България въвеждат автоматичното подновяване на договорите с потребителите, което води до протестна вълна в страната. Малко след това в периода 2011 - 2012 г. Народното събрание приема промени в закона, според които договорите стават безсрочни след изтичане на първоначалния срок, след което могат да се прекратяват с предизвестие без неустойки. Но от онзи момент и до днес практиката е показала, че операторите постоянно, лесно и безпроблемно намират начини за заобикаляне на това изискване.

Най-често срещаната практика е мобилните оператори да обявяват целия срок на договорите, който по закон е до 2 г., за промоционален период. След като той изтече, месечната такса става значително (понякога двойно) по-висока, при което потребителят е принуден да отиде и да подпише отново договор с промоционален период. Това по принцип означава, че на практика няма промоция, но и към настоящия момент Комисията за защита на потребителите (КЗП) не иска да го забрани като нелоялна практика.

В следващия исторически период 2013-2014 г. възниква другия феномен с изключително трудното и натоварващо потребителите предсрочно прекратяване на договорите просто защото мобилните оператори започват да изискват от тях да заплащат всички оставащи вноски до края на действието на техните договори. Тогава КЗП прави проверка и определя това като неравнопоставена клауза защото представлява неустойка с прекомерно завишен размер, който е несъразмерен с това, което потребителят е ползвал, т.е. по-скоро е с природата на глоба. През 2015 г. КЗП опитва да се договори с трите мобилни оператора като им предлага доброволно да отстранят този проблем. Един от тях откликва и прави договорните си клаузи приемливи, но останалите отказват. КЗП завежда дела срещу тях и в един момент през 2016 г. те се съгласяват да подпишат споразумения с КЗП.

За съжаление клаузите и по споразуменията от 2016 г. продължават да са ощетяващи потребителите. В тях, например е посочено, че всеки потребител има право едностранно да прекрати предсрочно своя договор с мобилен оператор като заплати 3-месечни вноски като обезщетение. Операторите обаче започват да изискват едномесечно предизвестие, което е отделно от въпросните три месеца, т.е. калкулират общо 4 месеца. Освен това, операторите започват да изчисляват дължимите вноски за обезщетение не в размера, в който те са били по договора в промоционалния период, а в този който биха били след неговото изтичане, т.е. по стандартния размер, който е доста по-висок.

Според чл. 229а, ал. 3 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС), когато краен ползвател има правото на законово основание да прекрати договор за обществена електронна съобщителна услуга, различна от междуличностна съобщителна услуга без номер, преди края на договорения срок, той не дължи друга компенсация, освен за запазеното субсидирано крайно устройство. Тъй като няма легално определение за „законово основание“, понятието се извежда от общия Закон за задълженията и договорите, според който това може да е неизпълнение на една от страните по договора, смърт на потребителя, прекратяване по взаимно съгласие, изтичане на срока на договора

и други подобни. Извън тези случаи срочен договор може да бъде прекратен от потребителя само при заплащане на неустойки.

Проблеми съществуват и с начина на предсрочното прекратяване на договорите защото уведомяването се извършва чрез кратко текстово съобщение (SMS). ЗЕС предвижда (чл. 230), че при промени в договорните условия, включително промени в общите условия, крайните ползватели имат правото да прекратят сключения от тях договор без допълнителни разходи. В тези хипотези доставчиците са длъжни да уведомяват крайните ползватели за всички промени в договорните условия, включително промени в общите условия, в срок не по-кратък от един месец преди влизането им в сила, и едновременно с това да ги информират за правото им да прекратят договора си без допълнителни разходи, в случай че не приемат новите условия. Правото на прекратяване на договора се упражнява в срок един месец след уведомяването. ЗЕС посочва, че уведомяването се извършва по ясен и изчерпателен начин на траен носител, като допуска Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) да определи начина и формата на уведомяването. Така с последните изменения от 2023 г. на Общите изисквания при осъществяване на обществени електронни съобщения, КРС предвижда, че операторите уведомяват крайния ползвател чрез:

1. писмо, изпратено до адреса на крайния ползвател като кореспондентска пратка;
2. електронно писмо (e-mail), изпратено до посочен от крайния ползвател адрес на електронна поща; или

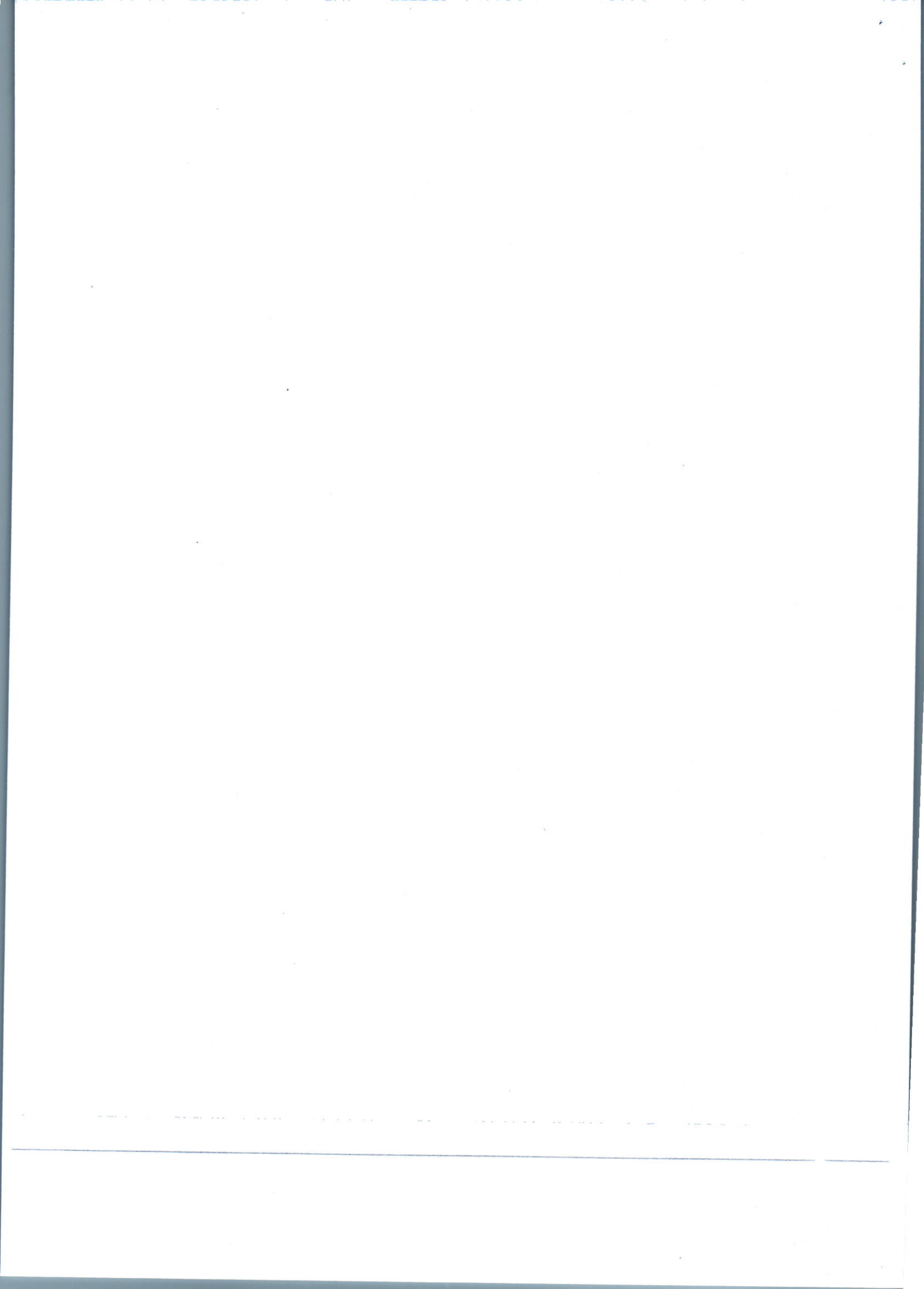
3. кратко текстово съобщение (SMS) или съобщение чрез друг вид технология, което да може да бъде съхранено на крайното устройство на крайния ползвател. В случай че мобилната гласова услуга на крайния ползвател не включва възможност за получаване на такива съобщения, предприятията уведомяват крайния ползвател по първите два начина. Операторите са длъжни да оформят уведомяването като отделен и самостоятелен документ (писмо, електронно писмо, кратко текстово съобщение (SMS) или съобщение чрез друг вид технология), което не е ясно какво точно значи. При изпращането на съобщение чрез друг вид технология предприятията следва да могат да гарантират, че крайният ползвател е надлежно уведомен, което също не е ясно какво точно значи.

Операторите естествено се възползват от възможността за изпращане на SMS защото те са тези, които оперират с такива съобщения.

По данни на Комисията за защита на потребителите, актуални към м. януари 2024 г., за последните три години за нелоялни търговски практики на трите мобилни оператори са били наложени общо 68 санкции на обща стойност от 541 500 лв. Това означава средно по около 8 санкции годишно на стойност от около 60 000 лв. на година на оператор.

Според приложимото европейско законодателство¹, държавите членки, вземайки предвид специфичните условия на националния контекст, са длъжни да гарантират, че всички потребители на тяхна територия имат достъп до наличните услуги за гласови съобщения на достъпна цена. Освен това, националните регулаторни органи, в координация с други компетентни органи имат задължението да следят развитието и равнището на цените на дребно на наличните на пазара услуги по-специално по отношение на националните цени и националния доход на потребителите. Когато държавите членки установят, че в контекста на националните условия цените на дребно за услугите, не са достъпни, тъй като потребителите с нисък доход или със специални социални потребности са лишени от достъп до тях, те са длъжни да предприемат мерки, за да гарантират достъпни цени за тези потребители на услуги. За тази цел, държавите могат включително да изискват от доставчиците на такива услуги да предложат на въпросните потребители тарифни планове или потребителски пакети, различни от

¹ Европейския кодекс за електронни съобщения от 2018 г. (Директива (ЕС) 2018/1972 на ЕП и Съвета).

предоставяните при обичайната търговска практика, или и двете, като се стремят да сведат до минимум изкривяването на пазара.

Като минимална стъпка в унисон с правото на ЕС, националното ни законодателство предлагаме да предвижда възможността при едностранна индексация на цените по договорите за такива услуги от страна на доставчиците, потребителите да могат да се откажат от тях без неустойки, с което се постига относително изравняване на правното им положение и донякъде се гарантира равнопоставеността между страните в правоотношението. Тази мярка би могла да засили и конкуренцията между операторите. Показателно е, че в годините, в които се отчита дефлация операторите не предприемат корекции на цените в посока надолу. Базисната идея на закона с въвеждането на двугодишния срок на договорите е ценова стабилност и предвидимост, която ползва и двете страни. Когато операторите решат едностранно да повишават цените на услугите, те напускат полето на тази идея, в който случай потребителите следва да имат реципрочната възможност да се откажат от своите договори максимално лесно и бързо и без допълнителни утежнения.

Това са основните причини за предлаганите изменения и допълнения в ЗЕС.

II. Целите, които се поставят за постигане с предлаганите изменения и допълнения

Целите, преследвани с предлаганите изменения и допълнения е разрешаването в оптимална степен на горните проблеми, което да доведе до относително изравняване на положението на потребителите и бизнеса в договорните им отношения с дадения мобилен оператор. Това е така защото при подобни договори те са винаги в положение на по-слабата страна спрямо доставчика от гледна точка както на възможностите да преговарят, така и на степента им на информираност. Това тяхно положение води до налагането им на определено поведение от мобилните оператори, свързано с приемане от тяхна страна на едностранна индексация на цената по договора без право на потребителите да се откажат от договора без неустойки.

III. Финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба

За прилагане на предложените промени не са необходими допълнителни бюджетни средства за изграждане на административен капацитет и техническа обезпеченост. Те няма да доведат до загуби за фиска, както и до налагането на допълнителна финансова тежест за държавната администрация, адресатите на регулирането, заинтересованите страни и обществото като цяло.

IV. Очакваните резултати от прилагането, включително финансовите

Възможността потребителите да се откажат от договор с оператор при едностранна индексация без неустойки ще засили конкуренцията и ще създаде условия операторите да полагат повече усилия и по-гъвкава политика за привличане на клиенти.

V. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

Предлаганите изменения и допълнения са в съответствие с принципите и нормите от правото на Европейския съюз. Те доближават българското законодателство към стандартите за качествено регулиране, спазвани на ниво ЕС. Същите са съобразени и с действащите правнообвързващи актове от правото на ЕС като: Регламент (ЕС) 2022/612 на Европейския парламент и на Съвета от 6 април 2022 г. относно роуминга в

обществени мобилни съобщителни мрежи в рамките на Съюза; Делегиран регламент (ЕС) 2021/654 на Комисията от 18 декември 2020 г. за допълнение на Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета чрез определяне на единна максимална цена за терминиране на гласови повиквания в мобилни мрежи в целия Съюз и единна максимална цена за терминиране на гласови повиквания във фиксирани мрежи в целия Съюз; Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения (ОВ, L 321/36 от 17 декември 2018 г.) и други.

Вносители:

Мартин Димитров
Александър Сидитов
Стефана Димитрова
Емилена Димитрова
Светлин Трифонов
Огън Димитров
Иван Бензел
Михаил Мирзев
Петър Борисов
Любен Иванов
Надя Мирзев
Андрей Иванов
Борис Петков

Предварителна оценка на въздействието

на

Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщения

I. Част първа²

Елементи на оценката	Аргументация
Основания на законодателната инициатива	Законодателната инициатива си поставя за цел да допринесе в максимална степен за изравняване на положението на потребителите в техните договорни отношения с мобилните оператори. При подобни договори потребителят е винаги в положение на по-слабата страна спрямо доставчика от гледна точка както на възможностите да преговаря, така и на степента му на информираност. Това тяхно положение води до налагането им на определено поведение от мобилните оператори, свързано с приемане от тяхна страна на едностранна индексация на цената по договора без право на потребителите да се откажат от договора без неустойки.
Заинтересовани групи	<ol style="list-style-type: none">1. Потребителите физически лица – ползватели на мобилни услуги, допълнителни услуги и такива в т.ч. такива, закупили устройства на промоционални цени по договори с мобилните оператори.2. Представителите на бизнеса – ползватели на мобилни услуги, допълнителни услуги и такива, закупили устройства на промоционални цени по договори с мобилните оператори.3. Представителите на бизнеса – предприятия, които осъществяват електронни съобщения при условията на Закона за електронните съобщения.4. Българската държава, която създава условия за по-прозрачни, справедливи и равнопоставени отношения между мобилните оператори и техните потребители и за по-честна конкуренция на този пазар, което е изцяло в унисон с действащите норми и стандарти на ниво Европейски съюз.
Анализ на разходи и ползи	Не са необходими икономически, социални и другите публични разходи за реализирането на законодателната инициатива, следователно няма и очаквания за значителни или второстепенни такива. Икономическите ползи са предимно за гражданите, бизнеса и обществото, които биха получили значително по-добра правна среда, от гледна точка на прозрачност и конкуренция, в която функционират обществените отношения по предоставяне и ползване на целия спектър от услуги, предлагани от мобилните оператори у нас. Социалните ползи от проектопредложенията са преки и са свързани със създаването на още една гаранция срещу прилагането на нелоялни търговски практики, включително агресивни такива.

² Тази част от оценката е изготвена в съответствие с основното изискване на разпоредбата на чл. 70, ал. 3 от действащия Правилник за организацията и дейността на Народното събрание.

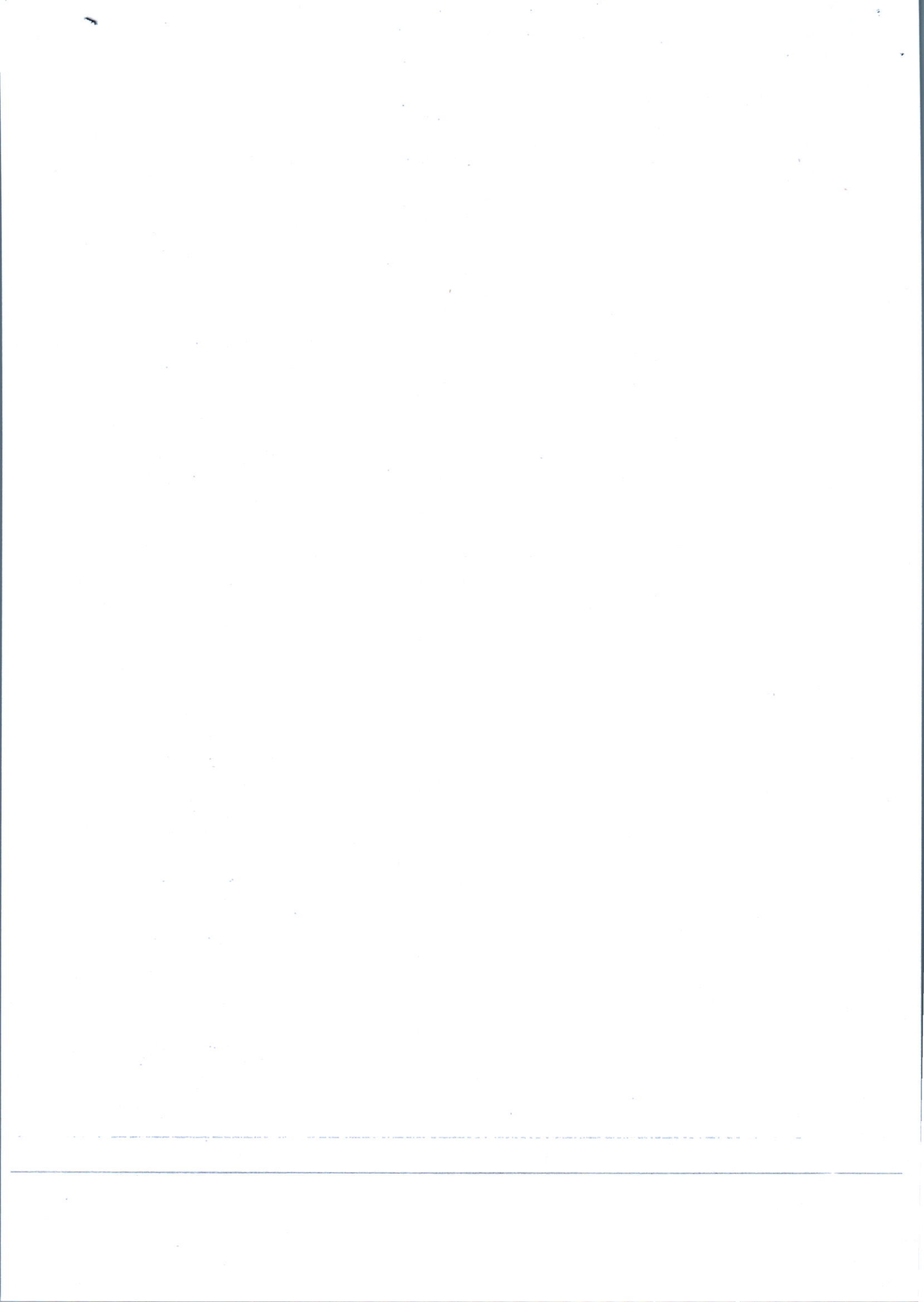

Елементи на оценката	Аргументация
Административна тежест и структурни промени	<p>1. Не се предвиждат и не са необходими административни промени като закриване, сливане или създаване на нови административни структури.</p> <p>2. Проектопредложенията не са свързани с разходи за държавата.</p> <p>3. Предложенията не са свързани с налагането на административна тежест спрямо представителите на потребителите – физически лица и бизнеса защото не се въвеждат нови изисквания за информиране или предоставяне на данни.</p>
Въздействие върху нормативната база	Във връзка с предлаганите изменения и допълнения в ЗЕС не се налага извършването на промени в други нормативни актове, които са част от действащото българско законодателство.
Равно третиране от държавата и балансирано демографско развитие	<p>Предложението не засяга спазването на принципа на равенство съгласно българското законодателство и за равното третиране от държавата на българите и българските граждани, живеещи извън страната.</p> <p>Не се очакват негативни въздействия на предложението върху балансираното демографско развитие, включително върху темповете на намаляване на броя на населението, динамиката на миграционните потоци и ограничаването на броя на емигриращите българи.</p>

II. Част втора³

Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Народно събрание на Република България	Нормативен акт: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщения
Лице за контакт: Мартин Димитров	Телефон и ел. поща: Martin.Dimitrov@parliament.bg ;
<p>1. Проблем/проблеми за решаване (принцип на необходимост):</p> <p>Проблем 1. Според чл. 229а, ал. 3 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС), когато краен ползвател има правото на законово основание да прекрати договор за</p>	

³ Тази част от оценката е съобразена с разпоредбата на чл. 71, ал. 3 in fine от действащия Правилник за организацията и дейността на Народното събрание, според която при изготвянето на оценка на въздействието се прилага чл. 26, ал. 1 от Закона за нормативните актове (Изм. – ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 4.11.2016 г.), който гласи: „Изработването на проект на нормативен акт се извършва при зачитане на принципите на необходимост, обосноваост, предвидимост, откритост, съгласуваност, субсидиарност, пропорционалност и стабилност“.

обществена електронна съобщителна услуга, различна от междуличностна съобщителна услуга без номер, преди края на договорения срок, той не дължи друга компенсация, освен за запазеното субсидирано крайно устройство. Тъй като няма легално определение за „законово основание“, същите се извеждат от общия Закон за задълженията и договорите, според който такова основание може да е неизпълнение на една от страните по договора, смърт на потребителя, прекратяване по взаимно съгласие, изтичане на срока на договора и други подобни. Извън тези случаи срочен договор може да бъде прекратен от потребителя само при заплащане на неустойки.

Проблем 2. При едностранна индексация на цените по договорите от доставчиците на електронни съобщителни услуги, различни от междуличностни съобщителни услуги без номера и различни от услуги за пренос при свързване машина-машина услуги от страна на доставчиците, потребителите нямат възможност да се откажат от тях без неустойки. Основната идея на закона, с въвеждането на двугодишния срок на договорите е ценова стабилност и предвидимост, която ползва и двете страни. Когато мобилните оператори решат едностранно да повишават цените на услугите, те напускат полето на тази идея, в който случай потребителите следва да имат реципрочната възможност да се откажат от своите договори максимално лесно и бързо и без допълнителни утежнения.

Проблем 3. Във връзка с горното едностранната индексация на договорите и невъзможността за смяна на оператора, без значими допълнителни разходи, намалява конкуренцията и ощетява правата на потребителите.

Проблем 4. По време на промоционален период за ползването на платени допълнителни услуги, често потребителят изобщо не разбира за тях и съответно не знае, че плаща защото не знае че ги ползва, просто защото месечната му такса е по-висока с един или два лева.

Проблем 5. След като горният промоционален период изтече, изведнъж месечната такса скача осезаемо и потребителят започва да търси обяснение, както и възможност да прекрати ползването на услуги, за които за първи път разбира, че е имал по своя план.

Проблем 6. Мобилните оператори в България са с голям брой налагани санкции за нелоялни търговски практики от Комисията за защита на потребителите. Санкциите, обаче нямат възпиращ ефект, защото техните размери са твърде ниски в сравнение с приходите, които операторите генерират от прилагането на тези практики.

2. Цели (принципи на субсидиарност и пропорционалност):

Обща цел

Общата цел на оценяваните варианти на действие за разрешаване на идентифицираните проблеми е усъвършенстване на действащата правна рамка, гарантираща ефективно прилагане на националното ни законодателство, което регулира обществените отношения, свързани със защитата на потребителите и бизнеса при ползването от тях на услуги по договори с мобилните оператори. Общата цел включва и максимално приближаване на националното законодателство до нормите и стандартите за защита на потребителите и на конкурентното право, прилагани на ниво Европейски съюз в същата сфера.

Конкретна цел

Конкретните цели на разглежданите потенциални варианти за интервенция са постигане на относително изравняване на положението на потребителите и предприятията в договорните им отношения с мобилните оператори. При подобни

договори те са винаги в положение на по-слабата страна спрямо доставчика от гледна точка както на възможностите да преговарят, така и на степента им на информираност.

Оперативна цел

Въвеждането на максимално ясни и конкретни законови правила, които не позволяват на мобилните оператори да се възползват от своето по-силно положение като страна по договори за предоставяне на мобилни и други услуги на потребители и представители на бизнеса.

3. Заинтересовани страни (принципи на предвидимост и откритост):

1. Потребителите физически лица – ползватели на мобилни услуги, допълнителни услуги и такива в т.ч. такива, закупили устройства на промоционални цени по договори с мобилните оператори.
2. Представителите на бизнеса – ползватели на мобилни услуги, допълнителни услуги и такива, закупили устройства на промоционални цени по договори с мобилните оператори.
3. Представителите на бизнеса – предприятия, които осъществяват електронни съобщения при условията на Закона за електронните съобщения.
4. Българската държава, която създава условия за по-прозрачни, справедливи и равнопоставени отношения между мобилните оператори и техните потребители и за по-честна конкуренция на този пазар, което е изцяло в унисон с действащите норми и стандарти на ниво Европейски съюз.

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията (принципи на обосноваване и стабилност)

Вариант 0 „Без действие“:

Описание:

Този вариант включва продължаване на действието на съществуващите разпоредби на ЗЕС, които предвиждат възможност за налагането на нежелани от потребителите и бизнеса плащания и индексации.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При запазването на действащата правна уредба не биха могли да се разрешат идентифицираните проблеми и не се очакват положителни икономически, социални или други специфични въздействия.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Базисният сценарий при избора на нулевия вариант „Без действие“, прогностично конструиран за целите на настоящата ОВ, сочи на опасност от запазване и дори задълбочаване най-вече на отрицателните икономически въздействия. Той се свързва с потенциала за влошаване на положението на по-слабата страна по договорите с мобилните оператори, каквато са българските граждани и бизнеси. Оттук налице е вероятност от предизвикването и на следващи от горните отрицателни социални, екологични и други специфични въздействия.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия

Бизнесите, които ползват мобилни услуги, включително микро, малките и средните предприятия, биха продължили да понесат негативните последици от неефективното

прилагане на законодателството, което е било прието с цел да им осигури достъпна среда за свободно договаряне с мобилните оператори.

Административна тежест

При избора на оценявания Вариант 0 не се очаква налагането на административна и регулаторната тежест на гражданите и бизнеса.

Вариант 1 „Регулаторна промяна“:

Описание:

Този вариант включва предложение за нормативна промяна във формата на проект за изменение и допълнение на ЗЕС, с който се въвеждат правила, които водят до относително изравняване на положението на потребителите и бизнеса в договорните им отношения с дадения мобилен оператор.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Непосредствените положителни икономически въздействия ще са за потребителите и бизнеса, които ползват услуги по договори с мобилни оператори, които ще могат да се ползват от правна среда, която им гарантира максимална прозрачност, откритост и честност в тези отношения.

Непреките икономически въздействия от варианта са свързани с ограничаването на възможностите от страна на мобилните оператори да злоупотребяват със своето положение на по-силна страна по сключваните от тях договори.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Вариант 1 по никакъв начин не е свързан със загуби за бюджета, т.е. не се очакват отрицателни икономически въздействия от него. Не са налице и отрицателни социални и екологични въздействия, които могат да бъдат пряко или косвено съотнесени към варианта.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия

Бизнесите, които ползват мобилни услуги, включително микро, малките и средните предприятия, биха се възползвали от по-ефективното законодателството, което би им осигурило подходяща среда за свободно договаряне с мобилните оператори.

Административна тежест

При избора на оценявания Вариант 1 не се очаква налагането на административна и регулаторната тежест на гражданите и бизнеса.

Вариант 2 „Алтернативи на правното регулиране“:

Описание:

Този вариант предвижда въвеждането на мерки, алтернативни на регулирането чрез право, като например стартирането на национална информационна кампания, целяща информиране на потребителите и бизнеса за агресивните нелоялни практики, неравноправни клаузи и несправедливо третиране по договорите им с мобилните оператори. При него не биха могли да се постигнат преследваните цели и ефекти.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Със запазването на действащата правна уредба не би могло да се постигне разрешаване на идентифицираните проблеми. От този вариант биха могли да се очакват някакви положителни икономически, социални и други специфични въздействия, които се свързват с това, че до някои потребители или представители на бизнеса би достигнала информацията относно правата им по договорите с мобилните оператори. Въпреки това, при запазването на действащата правна уредба не биха могли да се разрешат идентифицираните проблеми, свързани с неефективното законодателство.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Отрицателните въздействия при този вариант се свързват основно с пропускането на ползите, които биха били реализирани при въвеждането на правила със ЗЕС, които водят до относително изравняване на положението на потребителите и бизнеса в договорните им отношения с дадения мобилен оператор и едновременно с това допринасят за ограничаването на възможностите от страна на мобилните оператори да злоупотребяват със своето положение на по-силна страна по сключваните от тях договори.

Специфични въздействия:**Въздействия върху малките и средните предприятия**

Бизнесите, които ползват мобилни услуги, включително микро, малките и средните предприятия, биха продължили да понесат негативните последици от неефективното прилагане на законодателството, което е било прието с цел да им осигури достъпна среда за свободно договаряне с мобилните оператори.

Административна тежест

При избора на оценявания Вариант 2 не се очаква налагането на административна и регулаторната тежест на гражданите и бизнеса.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

		Вариант 0	Вариант 1	Вариант 2
Ефективност	Обща цел	3	1	2
	Конкретна цел	3	1	3
	Оперативна цел	3	1	3
Ефикасност	Обща цел	3	1	2
	Конкретна цел	3	1	2
	Оперативна цел	3	1	2
Съгласие	Обща цел	3	1	3

	Конкретна цел	3	1	2
	Оперативна цел	3	1	3

6. Избор на препоръчителен вариант:

Вариант 1 „Регулаторна промяна“.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант:

- Ще се увеличи
- Ще се намали
- Няма ефект

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант?

- Да
- Не

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант?

- Да
- Не

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

- Актът засяга пряко МСП
 - Актът не засяга МСП
-

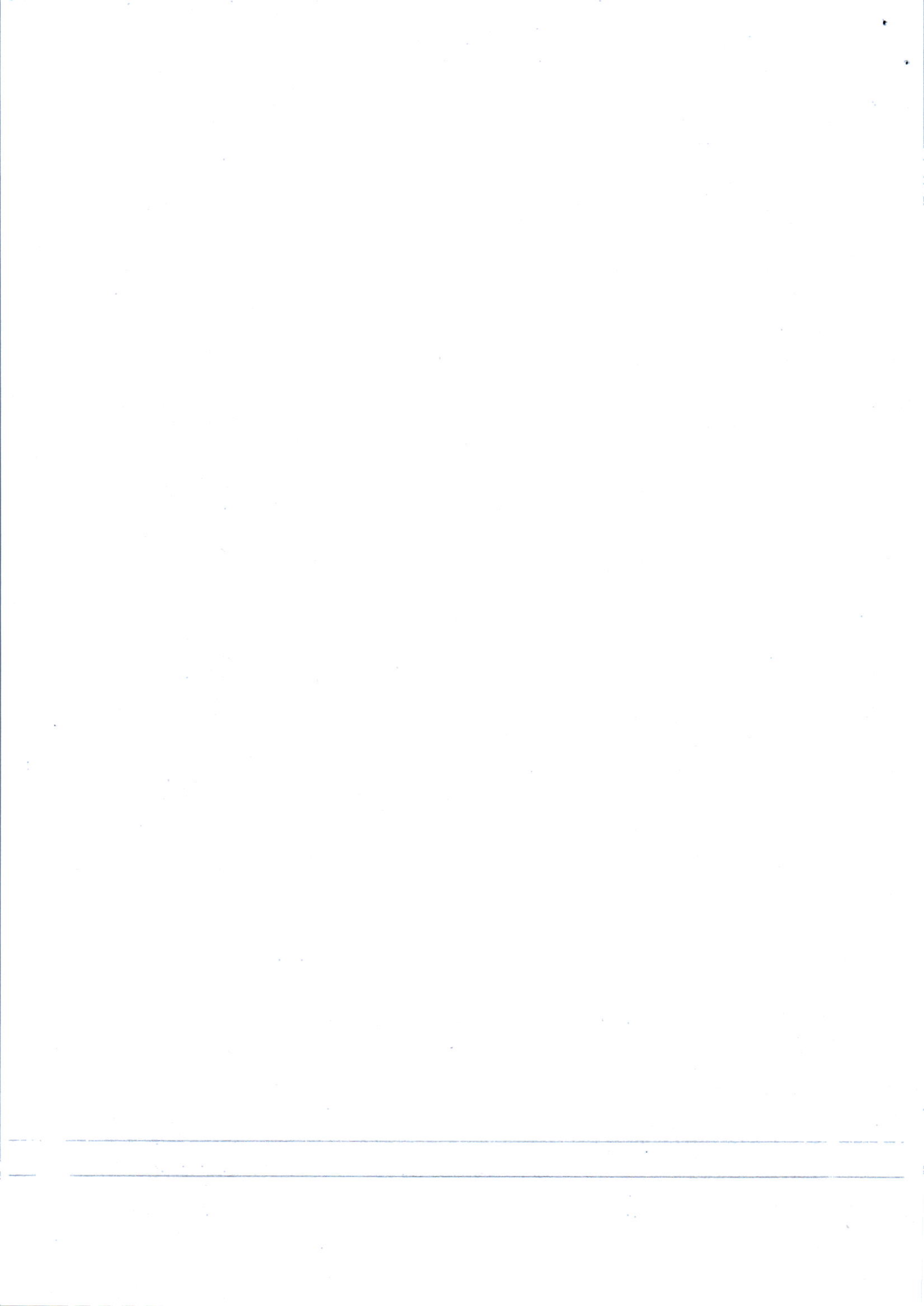
6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант:

.....

7. Консултации (принцип на съгласуваност):

- Проведени са консултации

За целите на получаването на актуални данни и доказателства, като част от подготвителния етап, предшестваш изготвянето настоящата предварителна оценка на въздействието са проведени срещи и са проучени в детайли резултатите от изследванията по темата на Асоциация „Активни потребители“, озаглавени „Развод с телеком“, „Разбираеми ли са офертите на мобилните оператори“, „Можем ли да прекратим договор с телеком“ и други.

Под формата на въпрос от народен представител до министъра на икономиката и индустрията е изискано предоставянето на текстовете на споразуменията между КЗП и мобилните оператори за предсрочно прекратяване на дългосрочни договори? Като част от същинското извършване на оценката на въздействието са проведени и неформални консултации с експерти от Центъра за оценка на въздействието на законодателството.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

- Да
 Не

Предлаганите изменения и допълнения в националната правна уредба, които са част от предпочитания Вариант 1, не произтичат непосредствено от правото на ЕС. Те обаче съответстват на неговите принципи и норми. Същите са съобразени и с действащите правнообвързващи актове от правото на ЕС, като: Регламент (ЕС) 2022/612 на Европейския парламент и на Съвета от 6 април 2022 г. относно роуминга в обществени мобилни съобщителни мрежи в рамките на Съюза; Делегиран регламент (ЕС) 2021/654 на Комисията от 18 декември 2020 г. за допълнение на Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета чрез определяне на единна максимална цена за терминиране на гласови повиквания в мобилни мрежи в целия Съюз и единна максимална цена за терминиране на гласови повиквания във фиксирани мрежи в целия Съюз; Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения (ОВ, L 321/36 от 17 декември 2018 г.) и други.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

- Да
 Не

10. Приложения:

11. Информационни източници:

1. Асоциация „Активни потребители“;
2. Министър на икономиката и индустрията;
3. Министерство на транспорта и съобщенията;
4. Център за оценка на въздействието на законодателството.

12. Вносители:

*Мартин Димитров
Билеантс Андрей
Силва Анастас
Симеон Георгиев
Домени Трифанов
Вяко Васил
Иван Бонев
МВАТно Мирзев
Лиза Бончалева*

Любовь Ивановна
Матвей Степанович
Александр Степанович
Борис Петрович